

สุภาวดี บุระพันธ์ 2550: อิทธิพลของวันปลูกและระยะปลูกต่อคุณภาพและผลผลิตของ
 ฟ้ายะลวยโจร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาพืชสวน ภาควิชา
 พืชสวน ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยิ่งยง ไพสุขสานติวัฒนา, Ph.D.
 63 หน้า

ฟ้ายะลวยโจรเป็นพืชสมุนไพรที่มีความสำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย แต่ผลผลิตใน
 ปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและคุณภาพต่ำ การศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางเพิ่มผลผลิต
 ต่อพื้นที่และเพิ่มคุณภาพของฟ้ายะลวยโจรให้สูงขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยศึกษาผลของ 3
 ปีงจัย ประกอบด้วย ปีงจัยที่ 1 วันปลูก เพาะเมล็ดฟ้ายะลวยโจรในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม
 เมษายน และพฤษภาคม 2549 ปีงจัยที่ 2 ระยะปลูกระหว่างแถว 25, 50, 75 เซนติเมตร และปีงจัยที่
 3 ระยะปลูกระหว่างต้น 15, 20, 25 เซนติเมตร ณ สถานีวิจัยปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด
 นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ฟ้ายะลวยโจรที่ปลูกในเดือนกุมภาพันธ์มีความสูง (55.16
 เซนติเมตร) ความกว้างทรงพุ่ม (41.15 เซนติเมตร) น้ำหนักสดส่วนเหนือดิน (1.58 กิโลกรัม/
 ตารางเมตร) สูงกว่าวันปลูกอื่นอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ส่วนการปลูกในเดือนมีนาคมมีน้ำหนัก
 แห้งส่วนเหนือดิน (0.42 กิโลกรัม/ตารางเมตร) และน้ำหนักแห้งของใบ (0.25 กิโลกรัม/ตาราง
 เมตร) และอายุออกดอก 50% (133.3 วัน) มากกว่าการปลูกในเดือนอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 การปลูกในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคมให้ปริมาณสารสำคัญแลค โตนรวม (11.43% และ
 11.05%) สูงกว่าการปลูกในเดือนอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ การใช้ระยะระหว่างแถวปลูกที่
 25 เซนติเมตร ให้น้ำหนักสดส่วนเหนือดิน (1.34 กิโลกรัม/ตารางเมตร) น้ำหนักแห้งส่วนเหนือดิน
 (0.39 กิโลกรัม/ตารางเมตร) น้ำหนักแห้งของใบ (0.23 กิโลกรัม/ตารางเมตร) และปริมาณ
 สารสำคัญแลค โตนรวม (11.09%) มากกว่าระยะปลูกอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการใช้
 ระยะระหว่างต้น 25 เซนติเมตร ให้ความสูง (52.01 เซนติเมตร) ความกว้างทรงพุ่ม (39.72
 เซนติเมตร) มากกว่าระยะปลูกอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะระหว่างต้นที่ 15 เซนติเมตร
 (10.88%) และ 20 เซนติเมตร (10.81%) ให้ปริมาณสารสำคัญแลค โตนรวมมากกว่าระยะปลูก 25
 เซนติเมตร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ จากผลการทดลองข้างต้นสรุปได้ว่า วันปลูกเป็นปีงจัยที่
 สำคัญในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของฟ้ายะลวยโจร

Suphawadee Burapunt 2007: Effect of Planting Date and Spacing on Quality and Yield of Creat (*Andrographis paniculata* (Burm. f.) Wall. ex Nees). Master of Science (Agriculture), Major Field: Horticulture, Department of Horticulture. Thesis Advisor: Assistant Professor Yingyong Paisooksantivatana, Ph.D. 63 pages.

Creat is one of the most important medicinal plants in Thailand. At present, yield of creat has not met with national demand and the quality is low. To increase yield and quality of raw materials research on factors affecting yield and quality is needed. Three factors were used in this experiment including planting date (February, March, April and May 2006), row spacing (25, 50 and 75 centimeters), and plant spacing (15, 20 and 25 centimeters). The experiment was performed at Pakchong Research Station, Pakchong district, Nakhonratchasima province. Creat grown in February resulted significantly ($p=0.01$) in the higher plant's height (55.16 cm.), plant's diameter (41.15 cm.), fresh weight of the aerial part (1.58 kg/m^2). The crop grown in March gave significantly ($p=0.05$) higher dry weight of aerial part (0.42 kg/m^2) and dried leaf weight (0.25 kg/m^2) and more number of days to 50% flowering (133.3 day). Creat grown in February and March gave higher total lactones content (11.43% and 11.05%) than the later crops ($p=0.01$). Row spacing at 25 centimeters gave significantly ($p=0.05$) higher fresh weight of the aerial part (1.34 kg/m^2), dry weight of the aerial part (0.39 kg/m^2), dried leaf weight (0.23 kg/m^2) and total lactones content (11.09%). The total lactones content obtained from plant spacing at 15 centimeters (10.88%) and at 20 centimeters (10.81%) are significantly higher ($p=0.01$) than at 25 centimeters. From the above result, planting date is the most important factor for increasing yield and quality of creat.